PIRKANMAAN YRITYSKUMMIT

JOULUKUU 2022

U U T I S K I R J E

Kohti 30v.-juhlavuotta | Syyskokous | Vuoden Kummiyritys | Kokemus auttaa kela.fi | Kuullaanpas kummia | Kasvun eväät | Uudet kummit

KOHTI 30 V.–JUHLAVUOTTA

Hyvät uutiskirjeen lukijat,

Pirkanmaan Yrityskummien 30-vuotista yrityskummitoiminnan taivalta juhlitaan ensi vuonna. Alkuvuodesta 2023 valmistuva 30 v.-juhlakirjamme kertoo vuosikymmeniemme tarinan. Varsinaiset juhlallisuudet ajoittuvat loppuvuoteen. Juhlavuoden aikana haluamme saada vapaaehtoistoimintamme vaikuttavuudelle ja merkityksellisyydelle näkyvyyttä sekä KOKEMUS AUTTAA -ydinviestillemme kaikupohjaa. Ennen kuin siirrytään uuteen on hyvä katsoa taaksepäin tähän vuoteen, mitä on saatu aikaan.

Pirkanmaalainen yrityskummitoiminta on saanut vuosikymmenien työllään vakaan jalansijan sekä yrittäjien että kumppanien keskuudessa. Puheenjohtaja Tapio Somppi lupaa kummien vaikuttavan työn jatkuvan ja kehittyvän tulevinakin vuosina.

Kuluneen vuoden toiminnalle ja sen kehittämiselle keskeisiä ovat olleet strategian päivitys, viestinnän terävöittäminen, palveluiden vaikuttavuus ja saatavuus sekä jäsenkuntamme kouluttaminen ja mentorointiosaamisen vahvistaminen.

Pirkanmaalla yksinyrittäjille suunnattu Kasvun Eväät -hanke on tuonut hyviä tuloksia. Työpanoksista kiitokset menevät niin omille tekijöillemme kuin myös hankekumppaneille ja kuntien elinkeinopäättäjille. Hankkeen rahoitus on vankalla pohjalla. Hankejakso päättyy 31.7.2023.

Kasvu ja vaikuttavuus – tavoitteet piirtävät tulevia vuosia

Vaikuttavuuttamme ensisijaisesti mittaamme asiakkaittemme menestymisellä. Jotta omalle työllemme saamme syntymään jatkuvuutta ja toimintaedellytykset, tarvitsemme joukkoomme hyviä kummeja ja taloudellisen kivijalan.

Tässä tavoitepoimintoja strategiastamme 2022-2024

- Autamme vuosittain vähintään 500 pirkanmaalaista pk-yritystä menestymään ja kasvamaan sekä kansainvälistymään. Em. joukosta 150 yrityksellä on solmittu oma kummi -sopimus.
- Kummiverkostossa toimii vähintään 100 sitoutunutta yrityskummia.
- Jäsenkuntamme osaaminen on ajan ja tarpeen mukaista ja kasvatamme jäsenkuntaamme hallitusti.
- Kehitämme kuntakohtaisen palvelumallin, jossa yksittäisten kuntien tarpeet tulevat huomioiduiksi.
- Pirkanmaalaiset yrittäjät ja kuntien elinkeinotoiminnoista vastaavat henkilöt tuntevat toimintamme ja palvelumme. Olemme kiinnostava kumppani.
- Olemme perustaneet ”Advisory Board ”-ryhmän, jonka avulla tunnistamme toimintaympäristömme tarpeita ja saamme palautetta kehittää toimintaamme.
- Kehitämme avoimesti ja rakentavasti yrityskummitoimintaa yhdessä Suomen Yrityskummit ry:n kanssa, jotta vapaaehtoistyömme merkityksellisyys ja vaikuttavuus tulisi entistä paremmin noteeratuksi valtakunnan päättäjien taholta.
- KOKEMUS AUTTAA on ydinviestimme ja brändin lupauksemme. Kokemuksen merkitys ja kummityössä nostetaan esiin viestinnässä vahvistamaan mielikuvaamme ja tunnettuuttamme.
- Rahoituksemme on vankalla pohjalla.

Kummien koulutus on tehostunut vuosi vuodelta

Yritysneuvojan erikoisammattitutkinnot – neljä tutkintoa on saatu päätökseen ja tutkinnon suorittaneita on nyt yli 80 yrityskummia. Uudistettu tutkinto – ”Yrityskummi – yritysneuvonnan osaaja” alkaa 8.2.2023 ja siihen haku on meneillään. Paikkoja TAKKin järjestämään koulutukseen on 30. Olemme varanneet myös Suomen Yrityskummeille kymmenen osallistujan kiintiön em. koulutukseen.

Tukipalvelun kysyntä kasvaa

Tukipalveluiden tarve on loppuvuotta kohden selvästi lisääntynyt. Pirkanmaan Yrittäjien kanssa yhteistyössä 2016 aloittamamme tukipalvelutoiminta jatkuu edelleen. Olemme myös mukana Yrittäjän talousapuverkostossa aktiivisesti kehittämässä Early Warning - toimintaa.

Suomen Yrityskummien kanssa hyvää yhteistyötä

Suomen Yrityskummit ry ja Pirkanmaan Yrityskummit ry ovat juridisesti omia yhdistyksiään. Yhteinen tavoite on edistää yrityskummityön tuloksellisuutta ja toimintamahdollisuuksia omilla alueillaan. Yhteistyö on saanut myös konkreettisia muotoja mm. rakenteilla olevan sisäisen tiedonhallintaärjestelmän, ”portaalin”, muodossa. Sen avulla voimme tehostaa seurantaa, vaikuttavuuden analysointia ja oman toimintamme suunnittelua. Myös koulutus-tarjontaa hyödynnämme puolin ja toisin.

Suomen Yrityskummien hallituksessa Pirkanmaata on edustanut 2021-22 Harri Meller. Vuoden 2023 hallitukseen on edustajaksemme valittu Jorma Tirkkonen.

Oma hallituksemme 2023

Pirkanmaan Yrityskummit ry:n sääntömääräisessä syyskokouksessa 21.11.2023 valittiin ”istuva” hallitus jatkamaan tehtävässään viemään juhlavuotta 2023 läpi. Mukana ovat Tapio Somppi (hall. pj), Jorma Tirkkonen (hall. varapj.), Lelle Niemelä, Markku Saarinen ja Jouko Suokas. Sihteerinä toimii toiminnanjohtaja Tapani Kaskela.

Kiitän jokaista kumppaniamme kuluneesta vuodesta ja
toivotan leppoisaa joulun tienoota ja erinomaista vuotta 2023.

Tapio Somppi
Pirkanmaan Yrityskummit, pj.

SYYSKOKOKOUKSESSA PUHUTTUA JA PÄÄTETTYÄ

Syyskokoukseen kuitattiin läsnäoleviksi parikymmentä kummia.

Puheenjohtajamme Tapio Somppi antoi 21.11. pidetyn kokouksen alustuspuheessaan kiitoksia työteliäälle hallitukselle ja sen toimikunnille. Erityisesti nousivat esiin **Jorma Tirkkosen** johdolla tehty strategian selkeyttäminen ja **Lelle Niemelän** vetämä brändin kirkastaminen ”Kokemus auttaa” ydinviesteineen.

Toimiva strategia ja brändi sekä niiden kertominen omille joukoillemme ja sidosryhmillemme ovat täysin keskeisiä edellytyksiä tulevalle menestyksellemme. Tulevasta vuodesta nousi esiin yhdistyksemme 30-vuotisjuhlavuosi 2023, historiikkikirjan valmistuminen, uusien kummien jatkuva tarve, yhteistyön lisääminen Suomen Yrityskummien kanssa sekä erityisesti pysyvän rahoituksen järjestäminen ja kuntayhteistyö. Näistä Tapio kertoo tarkemmin omassa puheenjohtajan puheenvuorossaan toisaalla tässä uutiskirjeessä.

Jorma Tirkkonen esitteli strategiatyön tuloksia ja muistutti, että toimiakseen strategia pitää saattaa tehokkaasti myös hallituksen ulkopuolelle kaikkien tietoon. Sitä on pidettävä aktiivisesti esillä, jotta se oikeasti leimaisi toimintaamme, pöytälaatikossa pölyttymässä sillä ei ole suurta merkitystä.

Jorma nosti esiin vision ja tavoitteet vuoteen 2024 mennessä, niistä keskeisimpinä erottuminen, motivointi, rahoitus ja yhteistyö Suomen Yrityskummien kanssa sekä palveluiden tuotteistus, kohderyhmäfokus ja vaikuttavuuden seuranta. Viimeisen viiden vuoden tilastoista nousi esiin asiakasyritysten yhteenlasketun liikevaihdon lähes kaksinkertaistuminen ja tuloksen nelinkertaistuminen. Pirkanmaan Yrityskummien profiilia pitää nostaa, aktiivisia kummeja ja kummiyrityksiä saada lisää ja strategiset kumppanit pitää saada motivoitua markkinoimaan meitä. Rahoitus on vakautettava ja kummien motivoinnista pidettävä huolta. Kuntayhteistyö on keskeinen tekijä onnistumiselle, siinä tulevat auttamaan esimerkiksi kunnille erikseen sovitut nimikkokummit.

Varsinaiset kokousasiat sujuivat jouhevasti. Toiminnanjohtaja **Tapani Kaskelan** esittelemässä 2023 toimintasuunnitelmassa korostuivat strategiset tavoitteet ja toimenpiteet, juhlavuosi 30 vuotta ja helmikuussa julkaistava historiikki. Avainasemassa katsottiin olevan viestintä, ydinviesti ”Kokemus auttaa”, rahoitus, kuntayhteistyö ja kummien koulutus, johon nyt saadaan omien kummien lisäksi myös SYK:n kummeja mukaan. Toimintavuoden 2023 perustoiminnan tulos on tasapainossa, mutta juhlavuoden onnistumiseksi talousarviossa tehtiin juhlajulkaisuun ja viestintään kustannusvaraus, joten arvioitu tulos jäänee negatiiviseksi. Mitään muutoksia ei maksuihin tai palkkioihin tehty. Myös hallitus, sen puheenjohtaja ja tilintarkastajat säilyivät ennallaan.

Stonelementin perustajat Teppo ja Raimo Vuohelainen vastaanottivat Tapio Sompilta ja Jorma Tirkkoselta (vas.) onnittelut.

Kokouksen jälkeen kukitettiin vuoden kummiyrityksen, oriveteläisen Stonelement Oy:n avainhenkilöt **Teppo ja Raimo Vuohelainen.** 2013 perustettu yhtiö on ollut kummiyrityksenä vuodesta 2016, kasvanut ja toiminut tuloksellisesti koko ajan, investoinut merkittävästi ja myös kiitettävästi käyttänyt yksinyrittäjiä alihankkijoinaan.

Varsinaisena kummina yritykselle on toiminut **Jorma Tirkkonen**, mutta myös **Markku Saarinen** on avustanut erityisesti Itävaltaan suuntautuneen viennin käynnistyksessä. Vuoden kummiyrityksestä lisää erillisessä jutussa.

Teksti: J.P. Kinos

Vuoden 2022 Kummiyritys Stonelement Oy luottaa jatkuvaan tuotekehitykseen

VELJEKSIEN KIVIURAKOIDEN IDEOISTA KASVOI SUOMEEN KOKONAAN UUSI TOIMIALA

Kun Raimo (vas.) Ja Teppo Vuohelainen patentoivat kivielementtitekniikkansa, loivat he samalla uuden toimialan Suomeen.

Kaikki alkoi kivistä, joita veljekset **Raimo ja Teppo Vuohelainen** pyörittelivät peruskouluikäisinä kesätöikseen kivilouhoksella Orivedellä. Kivitöitä riitti lukionkin kesälomien ajan. Luonnonkiviasennuksia tehtiin vähitellen kesätöiden ohella. Yhteiset rakennustyöt Teppo ja Raimo aloittivat vuokrahuviloiden rakentamisella. Veljeksien yhteistyö sujui hyvin ja työtilauksiakin oli alkanut kertyä jo ennen oman rakennushankkeen valmistumista.

- Kyllä innostus luonnonkiven mahdollisuuksiin sieltä kesätöistä lähti. Teimme aluksi myös ihan tavallisia timpurintöitä, ja ilmeisen onnistuneesti, koska kyselyjä tuli koko ajan lisää. Vuokrahuviloissa käytettiin jo aiemmin paljon luonnonkiveä, joka varmasti vaikutti kiviasennuksien kysyntäänkin. Tieto osaamisestamme levisi.

Toteutimme kiviasennuksia käsityönä aika haastaviinkin kohteisiin, muun muassa Sokos-hotelleihin, MTV 3:n T.i.l.a. -ohjelmaan ja Nelosen Huvila ja Huussi -ohjelmaan. Syvennyimme siihen mitä kiviasentamisen huippulaatuun vaaditaan, kertoo Teppo.

Kivityö oli kuitenkin raskasta ja aikaa vievää. Kivimies ehtii työtä tehdessään monta kertaa miettiä, voisiko työn tehdä helpommin ja nopeammin.
- Sääsuojauksiakin piti suunnitella. Jos ei polttanut aurinko, niin rankkasateet saattoivat keskeyttää työnteon. Välillä satoi lunta ja loppuvuodesta iskivät talven pakkaset. Ei me aina helpolla päästy, muistelee Raimo.

Parasta joutuisammin

Kun materiaalina on hieno luonnonmateriaali, on lopputuloksenkin oltava täydellinen, muuten on Tepon mielestä materiaalia ja aikaa vain haaskattu. Mutta korkeaa laatua voi tehdä joutuisamminkin.

- Erään suuren kiviasennusurakan haasteita ratkoessa tuli mieleen idea täysin erilaisesta tavasta valmistaa laadukkaita kivirakenteita. Kokeiluilla aloitettiin ja aika pian huomasimme, että aika monta asiaa voi tehdä nopeammin ja jopa paremmin. Ensimmäisiä kokeiluja elementeistä tehtiin ihan kotitilan pihassa Eräjärvellä.

Kokeiluja tehtäessä into ja osaaminen vain kasvoivat. Tulokset yllättivät laadullaan ja erityisesti ulkonäöllään. Teppo oli aloittanut rakennusinsinöörin opinnot Tampereella ja korkeakoululta löytyi Tekes.

- Menin esittelemään ideaamme kivirakenteiden valmistustavasta. Mukanani oli myös pieniä testituloksia – olimme jo aika luottavaisia, että hommamme toimii.

Ainutlaatuinen idea patentoitiin

Tekesin Tutkimuksesta Liiketoimintaa -hankkeessa veljesten näytöistä innostuttiin jopa niin, että heitä kehotettiin heti tekemään ennakkouutuustutkimus patentoinnin varmistamiseksi.

Uudet tuotantotilat mahdollistavat myös tuote-kehityksen lisäämisen. Elementtiin kelpaavat myös pienet liuskekivet.

- Tekesissä ja korkeakoululla asia kuulosti niin hyvältä ja ainutlaatuiselta, että meillä heräsi epäilys, onko mahdollista, että maailmalta ei löydy vastaavaa. Ulkopuolinen patenttikonsultti teki maailmanlaajuisen tutkimuksen patenteista. Saksasta ja Japanista löytyi patentteja, jotka olisivat mahdollisesti vähän lähellä, mutta kun niitä tutkittiin tarkemmin, ne eivät olleet lähelläkään meidän valmistustapaamme. ELY:n tuotekehityshankkeen ansiosta saimme tehdä hyvää yhteistyötä korkeakoulun rakennustekniikan osaston ja betonilaboratorion kanssa vielä rakennusinsinööriksi valmistumiseni jälkeen, kertoo Teppo.

Raimo ja Teppo tekivät patenttihakemuksen luonnonkivielementtien valmistamisesta teollisena käsityönä. Elettiin vuotta 2013 ja Stonelement syntyi. Ja yksi patentti ei riittänyt, vaan yrityksen kivielementtijärjestelmälle on haettu ja myönnetty kolme patenttia.

- Niin ihmeelliseltä kuin silloin tuntuikin, me periaatteessa muodostimme Suomeen uuden toimialan. Meillä oli samaan aikaan Tampereella rakenteilla suurehko talokohde, jossa esittelimme ideaamme. Rakennuttaja innostui asiasta niin, että tilasi työmaalle kaksi rekkalastia kivielementtejä, kun me ajattelimme tehdä sinne jotakin pientä. Luotto meihin oli kova aiempien kiviasennuksien pohjalta. Ensimmäisestä kohteesta saimme tyytyväisen asiakkaan ja hyvät myyntikuvat ja sillä tiellä ollaan, kertoo Teppo.

”Aina voi tehdä paremmin”

Vaikka uusi toimiala olikin muodostunut, veljekset etenivät varovasti. Piti pysähtyä miettimään muun muassa, kuinka ja mistä materiaaleista elementtejä valmistetaan ja miten elementit kuljetetaan kohteeseen ja asennetaan paikoilleen. Teppo opiskeli töiden ohella myös betonilaborantiksi ja tuotekehitykseen hankittiin mukaan Suomen parhaita betonitekniikan ja arkkitehtuurin asiantuntijoita. Veljekset halusivat tilaajien asiakaskokemuksien avulla varmistaa, että ideat toimivat käytännössä.

- Tämä on ollut pitkä prosessi ja osittain se jatkuu edelleen. Käymme edelleen jokaisen kohteen läpi – missä on onnistuttu ja mitkä ovat virheet. Tämä on jatkuvaa tuotekehitystä. Koko ajan pyrimme poistamaan virheitä, oli sitten kyseessä kiven käsittely alussa tai elementin asennus paikoilleen. Aina voi tehdä kaiken paremmin, sanoo Teppo.

Matkan varrella on varmasti ollut haasteitakin, vaikka veljekset eivät niistä kerrokaan. Teppo tyytyy siteeraamaan kuuluisaa viisasta miestä: Henkilö, joka ei ole koskaan tehnyt virhettä, ei ole koskaan yrittänyt mitään uutta.

- Sen voimme ylpeydellä sanoa, että näytöt Suomessa ja Suomen ulkopuolella on varmasti annettu ja tämä toimii. Nyt voi jo keskittyä muuhunkin, muun muassa myyntiin ja markkinointiin, miettii Teppo.

- Tuotekehitys ei lopu koskaan. Ja onhan tässä koko ajan oltava valmiina vastaamaan kysymykseen: pystyttekö valmistamaan. Tuotekehitys on myös alkuvaiheessa pelkkää kulua, mutta yritys ei mene eteenpäin, jos sitä ei kehitetä. Meillä on ollut myös ELY-keskus tukena, jakamassa yritystoiminnan kehittämisen riskiä. Tarvittaessa Stonelement hoitaa myös suunnittelun. Yrityksellä on käytössä uusin ArchiCAD-, kolmiulotteinen suunnittelujärjestelmä ja tiedonsiirto on nopeaa myös Suomen ulkopuolella.

Maailman parasta kiveä

Stonelement on suomalaisen luonnonkiven moniosaaja idealla vähemmän betonia ja enemmän kiveä. Laaja kiviurakka voi valmistua työmaalla jopa päivässä. Yritys valmistaa kivimuureja ja -aitoja, kiviportaita, kävelyväyliä ja kulkuluiskia, kivipilareita, istutusaltaita, kiviseiniä ja rakennuksien luonnonkiviperustuksia. Tuotteet soveltuvat sisälle ja ulos.

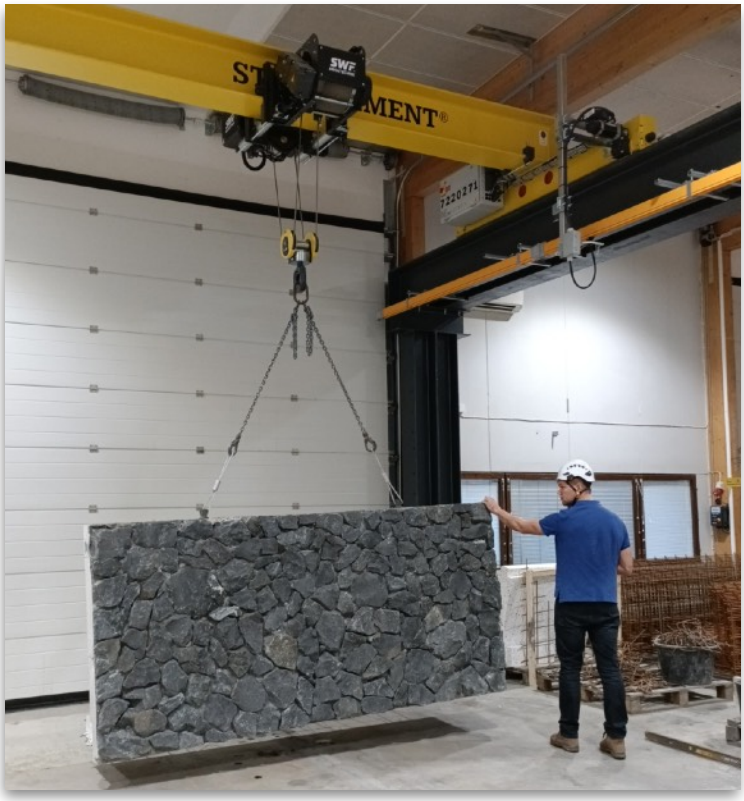

Oriveden uudet toimitilat mahdollistavat tuotannon kasvattamisen. Teppo Vuohelainen siirtää nosturilla valmista elementtiä lähtöön.

Stonelement käyttää suomalaista luonnonkiveä. Kivivalikoimaan kuuluvat mm. suomalaiset liuskekivet, vuolukivet, eriväriset graniitit, -diabaasit ja mm. grafiitinmusta Sarvivälke-kiillegneissi. Joissain tuotteissa kivielementeissä käytettävä kivi on kiviteollisuuden sivukiveä. Esimerkiksi vuolukivi tulee Juukan kunnasta Tulikivi Oyj:n tuotannosta, jota jatkojalostetaan Orivedellä. Kivielementtien kotimaisuusaste on lähes 100 prosenttia.

- Suomalainen kivi on maailman parasta. Se on kovaa, ei rapaudu ja kestää säiden vaihtelut hyvin. Elementit tehdään vuosikymmeniksi, joten ei ole ollenkaan sama, mitä pintaan laitetaan. Hintaakin näille tulee, mutta hinta tulee hyvästä suomalaisesta työstä. Ja jos ajatellaan, kuinka kauan nämä ovat paikoillaan – vuosikymmeniä, hyvin huollettuna jopa vuosisatoja – ei hinta sittenkään ole kova, sanoo Teppo.

-Sekin on hyvä muistaa, että aika monet elementeistä ovat helposti siirrettäviä. Tokion olympialaisten ajaksi teimme Business Finland -yhteistyönä Metsäpaviljongin kivirakenteet, jotka ovat nyt uudessa käytössä hotellikohteessa Japanissa, Raimo kertoo.

Kivi on ajaton materiaali

Kivi on myös ajaton materiaali. Se kelpaa uusiin ja vanhoihin kohteisiin. Stonelementin tuotteet olivat vuoden 2017 Mikkelin asuntomessujen voittajia ja 2021-2022 yrityksen kivirakenteita asennettiin museovirastokohteeseen, Helsingin Munkkiniemessä asuinnoiksi muutettuun Eliel Saarisen suunnittelemaan Helsingin kadettikouluun.

- Kivielementit kiinnostavat rakennuttajia ja arkkitehtejä. Asiakkaamme ovat myös sanoneet, että kiinteistön arvo on noussut moninkertaiseksi, kun meidän tuotteitamme on käytetty.

Metsänistutuksia Eräjärvellä

Vaikka kivi onkin Stonelementin tuotteissa pääosassa, betoniakin käytetään. Tuotteiden hiilijalanjälki pyritään saamaan mahdollisimman pieneksi.

- Maailman käytetyin rakennusmateriaali on betoni, jonka hiilijalanjälki on merkittävä. Meillä elementti on luonnonkiveä ja mukana on betonia. Me pyrimme mahdollisimman pieneen hiilijalanjälkeen. Jos vaihtoehtona on pelkkä teräsbetonielementti tai meidän kivielementtimme, niin aika moni päätyy kivielementtiin. Joidenkin tuotteiden luonnonkivi on vielä muilta yli jäänyttä, joten se ei jäänyt hukkaan, vaan kiersi meille.

Veljekset haluavat, että maailmassa heidän jälkeensäkin on vielä hyvää elämää ja puhdas luonto. Yrityksen hiilijalanjälki hyvitetään metsänistutuksin Eräjärven metsissä. Hiiltä sidotaan moninkertaisesti yrityksen hiilijalanjälkeen verrattuna uuden kasvavan metsän avulla.

- Vuonna 2022 istutimme 1800 lehtikuusta ja 460 tervaleppää, Teppo kertoo.

- Meillä molemmilla on omia lapsia, ja heidän on voitava elää täällä tulevaisuudessa. Meillä on yli 20 vuoden kokemus perinteisestä kivirakentamisesta. Olemme nähneet työmailla monenlaista, eikä aina niin ekologista toimintaa. Työmaille tulee monenlaisia rakennustarvikkeita, joita työstetään paikan päällä ja työmaalla syntyy jätteitä. Energianhukkaa muodostuu lämmityksessä ja yleensä myös paluukuormia. On pelkästään etu, että tämä on ympäristöystävällinen tuote. Teemme mahdollisimman vähällä mahdollisimman paljon. Logistiikka ja asennus on tehokasta. Meiltä tulee valmiit luonnonkivirakenteet työmaalle, jotka asennetaan kuorma-auton lavalta heti paikalleen. Itse elementin hiilijalanjälki on mahdollisimman pieni ja osa kiviaineksesta on tullut muiden sivuvirrasta kierrätettynä, miettii Raimo.

Pieni hiilijalanjälki lisää veljesten mielestä myös Stonelementin tuotteiden kysyntää. Menossa on ilmastonmuutos, jonka aiheuttajana rakentaminen ei ole vähäinen.

- Minkäänlaiseen tuhlailuun ei ole enää varaa, me tarjoamme tähän ongelmaan ratkaisun, kertoo Raimo.

Hallittua kasvua viennistäkin

Stonelement on syksyn aikana hankkinut uudet tuotantotilat Orivedellä. Entinen Oriveden kirjapainotalo on muutettu kivielementtien tuotantotilaksi.

- Tämä on iso askel meille. Tuotantotiloja Oriveden Lehdistön teollisuusalueella saneerataan lisää 1100 neliömetriä ja tuotantomääriä pystytään investoinnilla lisäämään merkittävästi. Tuotekehitys ja alkutuotanto jatkuu myös tulevaisuudessa Eräjärvellä. Esittely- ja neuvottelutilat sijaitsevat Lempäälässä Areenakadulla, kertoo Teppo.

Hallittua kasvua haetaan, mutta työtä on paljon. Suomessa on vielä uutta, että kivielementtejä tukimuureiksi, kiviseiniksi, portaiksi, perustuksiksi ja kulkuväyliksi pystytään asentamaan rekkakuormallinen päivässä.

- Se tuntuma meillä jo on, että markkinoita on tarjolla. Tuotteemme saattavat kuulostaa ensi alkuun liian hyviltä ollakseen totta. Tekemällä näytämme, että olemme sanojemme mittaisia, sanoo Teppo.

Vienti käynnistymässä, myyntiverkosto Itävaltaan

Veljekset haluavat tuotteensa myös vientiin. Mikkelin asuntomessuilla 2017 käynyt messuvieras ihastui Stonelementin tuotteisiin ja otti jonkin ajan päästä yhteyttä.

- Meiltä kysyttiin, olisiko kiinnostusta toimittaa tuotteitamme Itävaltaan. Kävimme paikan päällä katsomassa, tehtiin tarkat suunnitelmat ja piirustukset itävaltalaisen arkkitehtitoimiston kanssa. Tuotteet valmistettiin ja vietiin tarkkaan suunnitellusti puolentoista kilometrin korkeuteen vuoristoon.

Logistiikan lisäksi veljekset suunnittelivat ja toteuttivat tuotteiden asennuksen.

- Koko juttuhan oli samalla myös tuotekehitystä. Halusimme nähdä, kuinka vientimme logistiikka toimisi ja mikä on tuotteidemme asennettavuus. Asiakas oli äärimmäisen tyytyväinen.

Itävaltalainen kohde toimi myös Stonelementin esittelykohteena. Potentiaalisia asiakkaita kutsuttiin tutustumaan Stonelement tuotteisiin ja nyt Itävaltaan on rakentumassa myyntiverkosto.

- Vienti tulee olemaan jatkossakin meidän yksi toimintamme painopistealueista, miettii Teppo.

Tällä hetkellä veljekset miettivät myös työntekijäkuntansa kasvattamista.

- On aivan selvä asia, että jatkossa esimerkiksi myyntiin ja markkinointiin on panostettava voimakkaasti. Miten se tehdään, on tarkan mietinnän paikka. Työntekijämäärä kasvaa jossakin vaiheessa joka tapauksessa.

Oma yrityskummi auttaa

Pirkanmaan Yrityskummit valitsi Stonelementin Vuoden 2022 Kummiyritykseksi. Veljesten yrityskummeina ovat toimineet **Raimo Ylivakeri** ja vuodesta 2018 alkaen **Jorma Tirkkonen**. **Markku Saarisen** apu taas oli keskeinen Itävallan myyntiverkostoa rakennettaessa.

- Yrityskummien tuki on ollut tämän yrityksen kehittymisessä ratkaiseva. Kummit ovat rohkaisseet ja avanneet ovia. Tätä toimintaa ei voi muuta kuin kehua, iloitsee Teppo.

Raimo ja Teppo Vuohelaisen omistaman Stonelementin liikevaihto on nyt noin 0,4 miljoonaa euroa. Jo uusiin tuotantotiloihin tehdyt investoinnit viestittävät, että ”täältä tullaan”. Kivien pyörittely, testaus ja tuotekehitys jatkuu. Uusia suomalaisia työpaikkoja syntyy lisää veljesten liiketoiminnan laajentuessa.

Teksti: Juha Kosonen
Kuvat: Lelle Niemelä, Juha Kosonen

Pirkanmaan Yrityskummien vuoden 2022 kummiyrityksen Stonelement Oy:n perustajat, toimitusjohtaja Teppo Vuohelainen (vas.) ja tuotantopäällikkö Raimo Vuohelainen antoivat vilpittömät kiitokset yrityskummilleen Jorma Tirkkoselle (keskellä).

OMA YRITYSKUMMI AUTTAA

Yrittäjällä on monta rautaa samaan aikaan tulessa. Uusien asioiden äärellä pitäisi osata tehdä hyviä päätöksiä, niukkuustekijät pistävät koville, jotain ennakoimatonta hyppää nurkan takaa, iso asiakas kääntääkin selkänsä, kampanja toimii ennakoitua paremmin ja kysyntä ylittää odotukset, uusi kilpailija tulee voimallisesti yrittäjän apajille, verkkokauppa pitäisi pistää pystyyn, palveluprosessia olisi hiottava, viestintään pitäisi löytää uutta sisältöä, vientimarkkinat ovat mahdollisuus – mutta miten sinne mennään… Lukematon määrä kysymyksiä, joihin yrittäjä pyörittää mielessään vastauksia. Ja liian usein ihan yksikseen.

Hyöty kummin kokemuksesta korostuu pitkässä suhteessa

Jo yrityskummien parin tunnin klinikoillakin syntyy ahaa-oivalluksia. Mutta kun yrittäjä ja oma kummi pistävät viisaat päänsä yhteen, on tässä liitossa enemmään tehoa: Yrittäjä omistaa, nostaa esiin tavoitteitaan, tarpeitaan ja omia ajatuksiaan sekä vastaa päätöksistä, kummi tuo mukaan omakohtaisen kokemuksensa ja tietämyksensä. Yhdessä keskustelemalla löydetään parhaita reittejä kulkea eteenpäin ja tapoja välttää sudenkuoppia. Pidempään kestäneessä kummisuhteessa yrityskummi aistii yrityksestä ja yrittäjästä jo ääneen sanomattomiakin asioita. Hän havannoi ja ottaa esiin yrittäjän toiminnalle tärkeitä toimintaympäristön muutoksia.

Ulkopuolelta näkee yrityksen sisälle toisin silmin

On tuttua, että yrittäjä saattaa huomaamattaaan sulkea silmänsä toiminnassaan tärkeille asioille. Sanotaankin, että ”on riski tottua ongelmiin”. Yrityskummi tuo toiset silmät tarkastelemaan, missä ollaan ja minne mennään. Yrityksen kasvaessa kummin kanssa työskentely voi olla myös hyvä harjoitus totutella ajatukseen yrityksen hallituksen täydentämisestä ulkopuolisella jäsenellä. Tässäkin harkinnassa sopivia ehdokkaita löytyy Pirkanmaan Yrityskummien verkostokumppaneista.

Teksti: Lelle Niemelä

Kelan Asko Riihiojan viesti yrittäjille ja yrityskummeille:

TUTUSTU KELA.FI-SIVUSTOON JA HAE APUA AJOISSA

Kelan palveluyksiköiden ainoa tehtävä on palvella asiakkaitaan sosiaaliturva-asioissa toiminta-ajatuksella: elämässä mukana ja muutoksessa tukena. Pirkanmaan Yrityskummeille Kelan palvelut ovat osa tärkeitä tukipalveluja, joita yrittäjille tarjotaan tarvittaessa. Kun kummeilla on akuuttia kysyttävää, Kelan eri palvelukanavat ovat käytettävissä.

Kelan erikoissuunnittelija Asko Riihioja suosittelee monipuoliseen kela.fi -sivustoon tutustumista niin yrittäjille kuin kummeillekin.

- Kummien ei yleensä ole tarkoituksenmukaista lähteä asiakkaan kanssa hoitamaan tämän asiaa Kelan palvelupisteeseen, vaan hyödyntää asian hoitamiseen muita kanavia. Yhteistyökumppaneille, joita yrityskummitkin ovat, meillä on oma chat, jossa annetaan yleistason neuvontaa, mutta ei vastata yksittäistä asiakasta koskeviin kysymyksiin. Myös puhelinpalvelumme viranomaislinja on kummien käytössä. Siellä palveluasiantuntijat pystyvät palvelemaan chat-palvelua paremmin, kertoo Kelan Tampereen keskisen asiakaspalveluyksikön erikoissuunnittelija **Asko Riihioja.**

Jos Kelan tavalliset palvelukanavat eivät yrityskummien asiassa riitä, Asko Riihioja ja Yrityskummien toiminnanjohtaja **Tapani Kaskela** ovat sopineet vielä yhteistoiminnasta, jolla yrityskummien asiakas ohjataan suoraan avun piiriin.

- Minä ohjaan kummien asiakkaan asian tarvittaessa suoraan asiantuntijalle. Useimmiten meiltä soitetaan takaisin suoraan apua tarvitsevalle, sanoo Riihioja.

Kela.fi on avain moneen

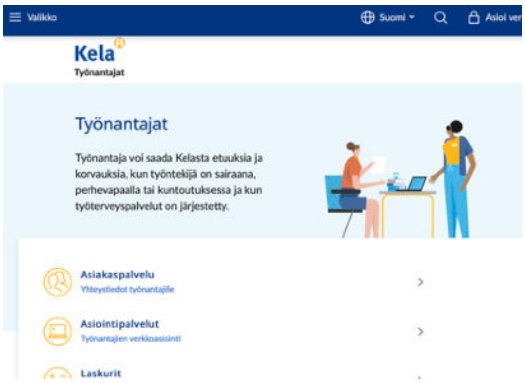

Kummien on hyvä tutustua Kelan palveluihin kela.fi -sivuilta avuntarpeessa olevien yrittäjien auttamisen helpottamiseksi, vaikka juuri nyt ei akuuttia tarvetta asiakkailla olisikaan. Sivustoilta löytyy kaikki oleellinen Kelasta palvelunumeroineen ja vieläpä selkosuomella. Yrittäjille kela.fi-sivulta löytyy muun muassa Yrittäjän pikaopas, johon tutustumista Asko Riihioja suosittelee.

- Yrittäjän pikaopas on laaja paketti Kelan palveluista yrittäjille. Uskoisin, että sieltä löytyy vastauksia hyvin moneen kysymykseen yrittäjän työttömyysturvasta ja YEL-vakuutuksesta alkaen. Siellä puhutaan yrittäjän pienistä tuloistakin, eli miten toimitaan, jos yritys ei tuotakaan niin kuin on ajateltu, kertoo Riihioja.

YEL kuntoon, apua haettava ajoissa

Erikoissuunnittelija Asko Riihioja muistuttaa, että YEL-vakuutuksen työtuloon perustuvien etuuksien kannalta YEL-vakuutus on kannattavaa tehdä asianmukaisena jo yritystoiminnan alkuvaiheessa, vaikka se haastavalta yrittäjästä saattaa tuntuakin, kun eläkeikään on vielä paljon aikaa. YEL-vakuutus on kuitenkin monen Kelankin tuen perusta.

- Kokemuksesta tiedämme, että yritystoiminnan alussa saattaa syystä tai toisesta käydä niin, että YEL laitetaan minimiin ja ajatellaan nostaa sitä myöhemmin. Nosto saattaa kuitenkin jäädä tekemättä, ja siitä saattaa seurata haasteita, kun yrittäjälle tulee esimerkiksi sairauspäivärahan, kuntoutusrahan tai perhe-etuuksien tarve. Näiden etuuksien suuruus perustuu YEL-vakuutuksen vuosituloon, sanoo Riihioja.

Apua on myös haettava ajoissa. Kelan palvelut eivät ole vihoviimeisiä almuja, joita hattu kourassa haetaan.

- Apua on hyvä hakea heti kun sille tarvetta ilmenee. Kela.fi on portti palveluihimme. Tässä myös yrityskummit voivat olla aktiivisia. Apua löytyy varmasti. Kela ei etuuksillaan tue yritystoimintaa, mutta kyllä yrittäjän henkilökohtaisen elämän toimeentuloa. Tosin yksin yrittäjälle omat ja firman rahat ovat usein sama asia, mutta Kelassa tätäkin pystytään selvittämään, sanoo erikoissuunnittelija Asko Riihioja.

Teksti: Juha Kosonen

”Tahdon, että hyvä lähtee kiertämään”

PYYTEETÖN AUTTAMISHALU VETI TUULA MALVISALON YRITYSKUMMIKSI

Pitkän päivätyön muun muassa Uusiyrityskeskus Ensimetrissä Pirkanmaalla alkavien yrittäjien kanssa töitä tehnyt Tuula Malvisalo on Pirkanmaan Yrityskummien tuorein yrityskummi. Tuulan tarinaa kuunnellessa tulee turvallinen olo, koska hän jos kuka välittää ja kantaa huolta.

- Auttamisen halu ajaa minua eteenpäin. Tahdon, että hyvä lähtee kiertämään. Olen ollut yritysneuvojana ja viime vuosituhannella. Ensimetri-konseptilla autetaan nimenomaan yrittäjyydestä kiinnostuneita ja yrittäjiksi lähteviä alkuun. Haluan jakaa osaamistani muillekin. En oikein osaa vielä lopettaa ja olen edelleen myös yrittäjien oppisopimusmentori.

Tuula Malvisalon työura alkoi Serlachiukselta 1970-luvulta ja jatkui Pirkkalan kunnassa elinkeinoneuvojana 1997 alkaen. Pirkkala teki sopimuksen Ensimetrin kanssa 1998, jolloin hänelle tuli käyttöön Ensimetri-konsepti.

- Tätä neuvontaa tein 21 vuotta eli eläkkeelle pääsyyn vuoteen 2019 asti. Päivääkään en ole katunut. Jo se, että sain olla alkavan yrittäjän mukana hetken, palkitsi. Ja sekin on palkitsevaa, että olen saanut olla hyvin monenlaisten yrittäjien ja yrityksien kanssa tekemisissä.

Laskelmat realistisiksi, yritysidea kirkkaaksi

Monet asiat kokenut laskentaekonomi Tuula Malvisalo jos kuka pystyy sanomaan, mitkä ovat alkavan yrittäjän haasteet.

- Realististen laskelmien kanssa on ollut jatkuvasti haasteita. Liiketoimintasuunnitelman teksti kyllä tehdään, kun vähän patistellaan, mutta kun oheen tehdään laskelmia yrityksen tulevaisuudesta, ei ymmärretä, että liiketoimintasuunnitelman tekstiosuus pitää muuttaa myös numeroiksi. Kun yritysneuvoja lukee liiketoimintasuunnitelmaa, hän koko ajan miettii, miten asiat löytyvät laskelmista.

- Jos liiketoimintasuunnitelman teksti ja laskelmat eivät täsmää, Malvisalo miettii, onko vika tekstissä vai laskelmissa. Ja tätä hän pyytää yrittäjääkin miettimään. Laskelmien on oltava realistiset, mutta asetettuja tavoitteita saavuttavia.

- Tärkeintä on, että alkava yrittäjä ymmärtää, kuinka paljon tunteja on tehtävä, että tavoitteisiin päästään. Tunneista taas päästään pohtimaan, onko hinnoittelu kohdallaan. Tästä taas nähdään, kuinka paljon markkinointiin täytyy satsata, että saadaan tuote kaupaksi, jotta yritykseen saadaan rahaa.

- Rahan saaminen on muutenkin alkavan yrittäjän haasteista suurimpia, koska sitä ei koskaan ole liikaa, mutta sitä tarvitaan heti jo investointeihinkin.

- Erilaisia yritystukia on monia. Rahan saamisen perustanakin ovat realistiset laskelmat. Yritysidea on useimmiten hyvä, mutta sekin täytyy laskelmien avulla kirkastaa kestäväksi. Alkavatkin yrittäjät kyllä tietävät, mitä ovat tekemässä.

Yksin yrittäjien luvattu maa, vai?

Yrittäjyys on tämänkin päivä sana, joka saa monet innostumaan. Suomi on pienten ja keskisuurten yritysten luvattu maa. Näihin syntyy kipeästi kaivattuja uusia työpaikkoja. Suurteollisuudessa taas mietitään, miten työ voidaan tehdä tuottavammin ja vähemmällä väellä. Julkisella sektorilla taas kannustetaan sisäiseen yrittäjyyteen, koska sielläkin asioita pitää tehdä tehokkaammin. Tämän hetken buumi on yksin yrittäminen ja erilaiset startupit. Lähdetäänkö meillä yrittäjäksi jo liian kevyin perustein?

- Kyllä osittain, vaikka jokaisen pitää saada toteuttaa se unelma, jonka haluaa. Kun laskelmia on tehty, moni on pysähtynyt vasta miettimään työmäärää, jonka yrittäjänä joutuu tekemään. Kuvitellaan, että kun lähden yrittäjäksi,

elämä on helpompaa, kun saa itse päättää mitä tekee ja kuinka paljon tekee. Rahathan ei kaikilla riitä. Yrittäminen on kovaa työtä siinä missä toisen palveluksessa oleminenkin.

Tuula Malvisalo ei halua kritiikillään estää ketään lähtemästä yrittäjäksi, koska valtaosa suomalaisista yritystarinoista on loistavia. Vincitin **Mikko Kuitunenkin** on ollut hänen asiakkaanaan.

- Minun esittämäni realismin tavoitteena on saada yritys jo ensimmäisessä vaiheessa kestävälle pohjalle. Mehän ei Ensimetrissä todellakaan tiedetä, miten meidän neuvomillemme yrittäjille käy. Yrittäjillä on omat polkunsa.

Yrittäjä on ahkera osaaja

Vaikka Tuula Malvisalo keskittyykin laskelmiin, hän näkee hyvän yrittäjän osaajana, joka tietää liikeideansa toimialasta paljon. Hyvä yrittäjä sietää myös stressiä ja on valmis nopeisiinkin muutoksiin.

- Yrittäjä joutuu hallitsemaan ja tekemäänkin monta asiaa yhtä aikaa markkinoinnista asiakaspalveluun ja paperihommiin ja ehkä vielä tuotesuunnitteluunkin asti. Ahkera pitää olla ja sitkeä.

Yksin yrittävänkään ei välttämättä tarvitse olla yksin.

- Pitää osata verkostoitua muiden kanssa, koska mitä paremmin verkostoituu, sitä todennäköisemmin menestyy, sanoo Malvisalo.

Yrittäjäksi voi myös kasvaa

Osata pitää, mutta kukaan ei ole seppä syntyessään. Tuula Malvisalo veti 2000-luvun alussa Hervannassa kaksi yrittäjyyskasvatusprojektia ja hän on tällä hetkellä mukana myös Nokian kaupungin yrittäjyyskasvatustyöryhmässä. Töitä on tehty myös Nuori Yrittäjyys ry:n kanssa.

-Yrittäjyyskasvatus on asia, mitä haluan jatkuvasti viedä eteenpäin, koska se antaa paremmat eväät elämänsuunnistustaitoihin joko yrittäjänä tai työntekijänä. Samoja taitoja molemmat tarvitsevat.

Tämän ajan nuori, jos kuka tarvitsee elämänsuunnistustaitoja.

- Nuoret ottavat asian vastaan hyvin, varsinkin jos nuori puhuu nuorille. Jo Hervannassa Pro Akatemian nuoret yrittäjät toimivat mentoreina toisille nuorille. Samalla kun he opettivat, he itse myös oppivat. Tekemällä oppii paremmin. Ja kun innokas nuori yrittäjä puhuu, korvat avautuvat.

Tuula Malvisalon elämänpolulta löytyy muun muassa oma yritys, talouspäällikön tehtäviä toisen palveluksessa ja Pirkkalan Yrittäjien hallituksen jäsenyys. Yrittäjyyskasvatuksesta hän on tehnyt kaksi kirjaakin. Aika ei tunnu tulevan eläkkeelle siirtyneellä yrittäjyyden ammattilaisella pitkäksi jatkossakaan. Yrityskummin vapaaehtoistyön lisäksi hän on myös tuottelias kuvataiteilija ja vinttikoirien kasvattaja.

Teksti : Juha Kosonen

MAKSUTON KOULUTUS YKSINYRITTÄJILLE ALKAA 26.1.

Kasvun Eväät -hankkeen syksy on jatkunut vilkkaissa tapaamisen merkeissä. Hankkeeseen on lähtenyt mukaan ensimmäisellä kaudella 51 ja nyt toisen kauden puolivälissä 31 eli 82 yrittäjää yhteensä, mikä kertoo yksinyrittäjien palavasta halusta kasvaa ja kehittyä. Kahden yrittäjän kokemuksia yrityskummin mentorointiavusta voi kuunnella syksyllä Pirkanmaan Yrittäjien studiolla tallennetuista *podcasteista:* https://www.yrityskummit.net/toiminta/kasvunevaat/

Yhteistyö eri Pirkanmaan paikkakunnilla on erinomaista. Kulttuurieroja yhteydenottojen aktiivisuudessa toki on ollut. Teemme yhteistyötä sekä elinkeinotoimien että yrittäjäyhdistysten kanssa.

Tulemme mielellämme kertomaan yrityskummien mentorointiavusta yksinyrittäjille sekä omasta aloitteestamme että meille esitettyjen toiveiden mukaan. Jokaiselta vierailulta meillä on ollut mukaan tuomisina mentorointipyyntöjä sekä osallistujia TAKK:n koulutuksiin.

Seuraavaksi Tampereen Aikuiskoulutuskeskuksen järjestämä Työllistämisen monet tavat -koulutus alkaa yksinyrittäjien pyynnöstä jälleen. Hakuaika on 3.11.2022-8.1.2023 ja koulutus alkaa 26.1. Noin puolivuotisen jakson aikana opetellaan ennakointia ja ajankäyttöä, suunnitellaan toiminnan kasvattamista ja perehdytään erilaisiin työllistämisen malleihin sekä sopimusjuridiikkaan. Koulutukseen voi hakea myös verkkosivultamme: yrityskummit.net/toiminta/kasvunevaat

Teksti: Sari Neva-aho
Kasvun Eväät -projektikoordinaattori

UUSIA KUMMEJA

Olemme saaneet riveihimme uusia yrityskummeja, jotka esittäytyvät tässä omin sanoin ja kuvin. Toivotamme heidät kaikki lämpimästi tervetulleiksi joukkoomme aloittamaan aktiivisen osallistumisen merkitykselliseen auttamistyöhömme.

Olen **Tiina Laakkonen**, 54-vuotias Tampereelta kotoisin oleva nykyinen hämeenkyröläinen. Tällä hetkellä toimin Nokian kaupungin elinkeinojohtajana vastaten elinkeino- ja työllisyyspalveluista. Koulutukseltani olen hallintotieteen maisteri.

Olen työskennellyt yli 20-vuotta kunnallisissa elinkeinotehtävissä Ylöjärvellä, Hämeenkyrössä ja Nokialla. Vahvuuteni lienevät kunnallisen elinvoiman vahvistamisen ja yritysten toimintaympäristöjen kehittämisen parissa. Alkavien yritysten neuvontatyö on varsin tuttua Ensimetrin ajoilta. Samoin kokemusta on kertynyt erilaisten hankerahoitusten hakemisesta ja hankkeiden hallinnoinnista.

Harrastan puutarhanhoitoa erityisesti keväisin, kummasti syksyä kohden tuo innostus hieman tapaa hiipua. Mielelläni toimin erilaisissa verkostoissa ja toivon, että kaikki tekemäni työ olisi merkityksellistä. Uskon kummitoiminnan olevan juuri tätä.

Olen **Seppo Maukonen**, 56-vuotias ja asun Tampereella. Koulutukselta tietojenkäsittelyopin maisteri, eMBA ja HHJ.

Olen toiminut johtajana datan, analytiikan ja tiedolla johtamisen alueella, joskin nyt opintovapaalla perehtyen kestävään liiketoimintaan erityisesti liittyen sen raportointiin ja johtamiseen. Ennen kaksi vuotta sitten tapahtunutta yrityskauppaa olin yrittäjänä ja toimitusjohtajana kymmenisen vuotta. Sitä ennen Suomessa ja ulkomailla ohjelmistoihin sekä palveluihin liittyvissä tehtävissä. Yrityksen toiminnan kehittäminen, asiakaslähtöisyyden parantaminen, digitaalisuuden hyödyntäminen ennen kaikkea datan ja tiedon avulla ovat sydäntä lähellä.
Harrastan kevyttä urheilua ja liikkumista koiran kanssa ja laitetaan golf, niin tulee painetta löytää ensi kesänä aikaa sen pelaamiseen:-)

Olen **Tuula Malvisalo**, 68 v, pirkkalalainen ekonomi, yrittäjyysasiantuntija, näyttötutkintomestari, yrittäjien oppisopimusmentori. G.A.Serlachius Oy:ssä 1970-luvulla alkanut työurani jatkui pienemmässä yrityksessä, jonka omistajilla oli runsaasti eri toimialojen yrityksiä. Toimin mm. yritysryppään talouspäällikkönä. Sieltä siirryin Pirkkalan kunnan elinkeino-neuvojaksi ja aloitin Ensimetri-konseptilla toteutettavan yritysneuvonnan v. 1998. Ensimetrin leipiin siirryin vuonna 2001 ja työsuhteeni kesti eläkkeeseen asti (2019). Yrittäjyyskasvatus on kiinnostanut minua jo 90-luvun puolivälistä alkaen. Laskelmat ja toiminnan kannattavuuden arviointi ovat olleet lähellä sydäntäni.

Aktiivisuuteni jatkuu edelleen yrittäjänä ja yrittäjien oppisopimusmentorina. Nykyisin olen mukana Nokian Yrittäjien vetämässä yrittäjyyskasvatustiimissä ns. ulkopuolisena asiantuntijana.

Yksityiselämässä vinttikoirat rata- ja maastojuoksukisoineen olivat ykkösharrastus vuodesta 2003 alkaen aina koirien eläköitymiseen asti. Neljästä whippetistäni kaksi juoksee pilviradoilla ja kaksi on vielä luonani. Näistä toinen voitti 2012 whippetien maastojuoksukisan Suomen Mestaruuden. Koirien lisäksi maalaan mielelläni tauluja. Olen vahvistanut osaamistani mm. nelivuotisella Pirkan opiston taidekoulun kurssilla. Ajatuksiani löytyy lisää uutiskirjeen ”Kuullaanpas kummia” - jutussa.

Olen **Jaakko Hautamäki,** 52-vuotias yrittäjä ja asun Tampereella Vuoreksen alueella.

Olen toiminut työurani aikana useissa eri yritysjohdon sekä asiakkuudenhallinnan tehtävissä. Erityinen osaaminen on yritysten tukirahoitushankkeiden toteuttamisissa sekä liiketoimintojen kehittämisessä.

Olen koulutukseltani humanisti ja suhtaudun myös elämään isona kokonaisuutena, jossa asiat vaikuttavat toinen toisiinsa. Ymmärrän hyvin yrittäjän arkea sekä haasteita ja pystyn asettautumaan erilaisiin vastaan tuleviin tilanteisiin.

Harrastan jääkiekkoa katsomosta käsin ja viime vuosina olen viihtynyt aktiivisesti padel-harrastuksen parissa.

Tekstit: Juha Kosonen, JP Kinos, Sari Neva-aho, Tapio Somppi, Lelle Niemelä, ”Uudet kummit”
Taitto: Lelle Niemelä
Kuvat: Juha Kosonen, Lelle Niemelä, Sari Neva-aho, henkilöiden omat kuva-arkistot, Shutterstock-kuvapankki